

Вапцаровата песен за доброто в човека

Публикувано от **Simonsita** на **09.03.2010**

Вапцаровата песен за доброто в човека

Поезията на Никола Вапцаров е създадена в драматично време. Тя винаги ще вълнува човека, защото изразява неговия стремеж към доброто, осмислянето на човешкото съществуване, хармонията в човешките взаимоотношения .

Всяка творба в стихосбирката на Вапцаров “Моторни песни” има свои идеи образи и Внушения. Стихотворенията интерпретират темите за човешкото достойнство, вярата в доброто и човешкия житейски избор.

“Песен за човека” е поема за освободения човешки дух. Лирическият герой е личност, представена в драматична житейска ситуация. Извършил е страшно престъпление – убил е баща си, но успява да открие хуманното в себе си, което е същност на човешкото съществуване, да се разкае и повярва в доброто произведението започва със спор лирическият повествовател и дамата на тема “Човекът в новото време”. Този спор разкрива отношението на двамата опоненти към човека като нравствена сила и достойнство. Творбата е изградена на принципа на контраста, изразен с различните гледни точки на дамата и на лирическият повествовател. Чрез кратко изложение дамата разкрива своята неприязън и отвращение към човека:

-Ах, моля, запрете!

Аз мразя човека.

Не струва той вашта защита.

В контраста с темата за братоубийството е разказа за отцеубийството. Вторият важен момент за сюжета е разказ за промяната на човека. Героят на драмата, въвеждаща темата за отцеубийството, извършва непроситимо престъпление заради пари. Но е заловен и осъден на смърт, защото злото не остава ненаказано. Тезата за нищожността на човека, незаслужаващ защита, е доказана. Но близостта с хора, запазили ценностната си система, води до коренна промяна на човешката същност на героя:

Но във затвора попаднал на хора

и станал

човек.

Осъзнаването на греха е сложен процес в душата на човека. Мотивът за престъплението е социален:

Не стига ти хлеба,

залитнеш

от мъка

и стъпиш в погрешност на гнило.

Погледът към света на отцеубиеца вече е друг, разбирането за човека и човешкото е променено. Неясният порив към материално щастие, тласнал човека към греха, се заменя с ясно определен безкористен и човеколюбив избор, въплътен в тихата му песен:

Тогава запявал той

своята песен,

запявал я бавно и тихо.

Пред него живота

изплаввал чудесен-

у после

заспивал

усмихнат...

Но осъзнаването на греха не носи изкупление. Наближаващата смърт пробужда у героя инстинкта за самосъхранение:

и гледал с див поглед

на бик...

Но пречистил душата си, героят разбира, че “страхът е без полза”. Контрастът между мрака в килията и зората навън засилва още повече внушението за чистия хуманен смисъл на живота, до който осъденият на смърт достига твърде късно. Хуманното в човека е осъзнато, но трагичното непостигнато. Неговата силна вяра и убеденост в правотата на избора пробуждат отново песента в душата на осъдения на смърт и тя избликва като пречистващ извор, спокойно и твърдо. Дори в последните си мигове лирическият герой е с пламък в очите:

“... Животът ще дойде по-хубав

от песен,

по-хубав от пролетен ден...”

Палачите са безсилни да сломят духа му. Те го гледат със страх. Затворът трепери, а мракът бяга от ярките, светли зари, напирани в душата на обречения, но духовно прероден човек.

“...Браво, човек!”

Смъртта е неизбежна, но “ в разкривените,/ в сините устни/ напирала пак песента”. Тази песен символизира непобедимият, обновен човешки дух, порива към щастие и справедливост. Лирическият герой знае, че ще умре, но не се проклина, не се вайка, а пее.

Източникът на злото е извън човека. То е в липсващия хляб и в убийственото невежество, които довеждат до престъпление и до бесило. Но Вапцаровият герой доказва, че животът е по силен от смъртта, че човек винаги търпи развитие и че судбата му е в собствените му ръце.